

Po pošti prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h

pol leta » 13 » — »

četrt » 6 » 50 »

mesec » 2 » 20 »

V upravnistvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h

pol leta » 10 » — »

četrt » 6 » — »

mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom

20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma se
vsprejemajo.Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.Izhajava dan, izvenredni
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 211.

V Ljubljani, v ponedeljek, 14. septembra 1903.

Letnik XXXI.

Zadružništvo.

Na shodu v bohinjki Srednjivasi je
o tej točki govoril g. A. Oblak:

Slišali ste, kako je z našo politiko, spo-
znali lahko, da naši poslanci storijo svojo
dolžnost, ker so možje, na katere smo lahko
ponosni. Mi ne bomo vodili visoke politike,
naša dolžnost je delati doma za napredek
celote.

Govoriti hočem le o domačih razmerah,
da se varujemo in utrdimo zoper nevarnosti,
ki nam prete po železnici. Reči moramo, da
se zdaj Bohinjcem dobro godi. Kdor hoče
delati, ima lahko dober zaslužek; tudi go-
spodarji prodajajo svoje pridelke tako dobro,
kakor malokje v deželi. Te ugodne razmere
nam najlepše pojasnuje razvoj hranilnice,
kjer se je v dobrem poldrugem letu 130
tisoč kron več vložilo kakor vzdignilo. Ve-
selo znamenje pri tem je veliko število vla-
gateljev izmed malih posestnikov in delavcev,
ki prinašajo male svote, kakor sad trdega
dela. Saj raifaisnovi hranilnici ni namen zbi-
rati velike kapitale, temveč učiti in vzgoje-
vati ljudstvo v varčevanju. Lepi napredek
nam dokazuje tudi mala hranilnica mlade-
ničev in deklet, ki so v dveh letih prihrani-
li skoro 8000 K. Veliko je fantov, ki so
v enem letu prihranili 100—150 K, kar je
očitni dokaz, da je res zmisel za varčevanje
prišla med ljudstvo. Ravno tako pa ne
manjka žalostnih znamenj, na katerih se
kaže tuji vpliv, ki je nasproten značaju
starih Bohinjcev. Zelo se je bati, da bo po
izvršitvi železnice slabše v Bohinju ko kdaj
poprej. Večina mladih ljudi se bo navadila
lahkomisljenega življenja in popivanja. Ker
to doma ne bo mogoče, bodo šli po svetu
sreče iskati. Doma bodo ostali večinoma
starčki in otroci. Zemljo vam bodo tuji
pokupili, denar se bo porabil, če ne pri
enem rodu, pa pri drugem. Naša sveta
dolžnost je torej misliti že naprej,
kako bi vsaj nekoliko to pretečo nevarnost
odvrnili.

Gotovo se zdaj najslabše godi gospo-
darjem. Kmet dela poleti z vso družino po
16 ur in kljub sedanjim ugodnim razmeram
komaj shaja. Ko bi koncem leta izračunil
svoje delo in napravil bilanco iz pridelkov
in truda, bi bilo njegovo 16urno delo dvakrat
slabše plačano kot zadnjemu delavcu. Ka-
ko se kmetu godi, priča v Bo-
hinju stanje živine, ki je v
zadnjih petnajstih letih več
kot za polovico nazadovalo.
Odrekaajo vam planine, katere ste nekaj
vživali, zahtevajo za svet svote, katere ne
morete zmagati, napravljajo vam frate ob
mladih nasadih gozdov, katere se vzdržijo,
ko se drevesa že davno dorasla, vsak pre-
stopok se neusmiljeno kaznuje z denarnimi
globami. Kaj čuda, če gre pri tem živinoreja
nazaj! V tem oziru pričakujemo in prosimo
naše poslance hitre pomoči. Z državno pod-
poro ali z odkupom planin nam vendar še
ne bo pomagano. Delati morate tudi sami,
da se zboljša gospodarstvo. S skupnimi
močmi bo treba očistiti poljane, pobrati ka-
menje po planinah, iztrebiti brinje in trnje,
vpeljati umetno in domače gnojenje, da se
res vsa redilna moč zemlje vzdigne. Tu
bodo imeli posamezniki, še bolj pa podžu-
pani prav hvaležno nalogo pokazati svojo
delavnost. Moči za delo je veliko, ki se ne
porabijo po zimi in spomladi, le vzbuditi in
vzporediti jo bo treba. Pri tem bomo mo-
rali seveda pustiti ono pogubno načelo: Kaj

meni sosed mar, ali bom sam delal? » Vsi
za enega in eden za vse! » bodi
naše vodilo.

Ravno to načelo naj bi nas tudi vodilo
pri izkazovanju pomoči ob nesrečah, zlasti
glede na živino. Če kakemu gospodarju po-
gine več živine med letom, je to tako hud
udarec, da ga nobeden lahko ne prenese.
Hvalevredno je gotovo, da si ob takih pri-
ložnostih radi sosedje pomagata. Ali bi ne
bilo lahko osnovati za Bohinj živinsko
zavarovalnico na ta način, da bi za
vsako ponesrečeno živino plačali vsi drugi
po številu živine, katero imajo zavarovano,
določeno svoto ponesrečenemu, kar bi se dalo
doseči brez vseh upravnih stroškov in pisa-
rij. Vlada bi ta način zavarovanja gotovo
potrdila, ker je varščina ravno ostala zava-
rovana živina posestnika. Ko bi pa hotela te-
žave delati, jo lahko osnujemo po § 2 pra-
vil kmet. društva brez vladnega potrdila. Na
Nižje Avstrijskem imajo vsa živinska zava-
rovanja na ta način vpeljana. To bi bila tudi
za vas samopomoč, ki je za sedanje razmere
nujno potrebna.

Skrb za samopomoč naj bi se kazala v
vsem gospodarstvu. Če se primožni nevesta
k hiši in daje stara mati od hiše svojim
hčeram razne pomočke, tedaj je mlada huda,
da se hišno premoženje zapravlja in hiša iz-
podkopuje.

Kakor je dolžnost gospodarjeva varovati
moč hiše, je dolžnost vsakega Bohinjca va-
rovati gospodarsko moč kraja. Če bodo ves
dobiček, sadovi vaših žuljev, tuji odnesli,
kaj bo potem vam ostalo?

Gledati moramo, da domači denar, do-
mača moč, domači zaslužek doma ostane in
krepi gospodarsko moč doline. Pred zadru-
go zborujemo, ki je imela toliko nasprotstva
prestati, kateri so že davno prerokovali po-
gin. Vkljub vsem nasprotnikom še stoji, bolj
trdna ko kdaj popred, ni se niti najmanj
več bati za njen obstoj.

Kaj bi mi v tolikem številu, kakor smo
lahko dosegli, ko bi vedno skupaj držali! Za
pravi vsebh zadružništva so neobhodno po-
trebni trije stebri. Kmet mora priti do spo-
znanja, da ga le samopomoč more rešiti.
Zato je treba pustiti ono staro lenobo in ma-
lomarnost, ki se le za sebe briga. Res da je
zadružništvo veliko delo neprijetnosti in na-
sprotovanja; brez tega ni mogoče ničesar
doseči. Kdor hoče le mirno, brezskrbno živ-
ljenje, ne bo nikdar pravi zadružnik.

Treba je dalje prave ljubezni do bliž-
njega in tretjič trdnega zaupanja do Boga,
da ne opešamo v začetnem delu. Ta kr-
ščanska podlaga stori zadružništvo nepre-
magljivo, kar naj se pri nas izkaže.

Bohinjci naj varujejo svoj lepi svet, da
ne pride tujcem v roke, ker Slovenci smo
in Slovenci hočemo ostati.

Uporni ogrski ministri.

Kakor poroča budimpeštanski list »Ha-
zank«, je v zadnji seji ogrskega ministr-
skega sveta prišlo do ostrega konflikta med
ministrskim predsednikom grofom Khuen
Hedervaryjem in njegovimi ministrskimi
kolegi. Ministrski predsednik je na željo
vladarjevo stavil nek predlog ter za-
hteval, da ministri ta predlog brezpogojno
sprejmejo. Ministri pa so se odločno uprli
in se niso hoteli ozirati na željo vladarjevo
in na predlog Hedervaryjev. Padlo je mnogo
ostrih besed in naposled je Khuen Heder-
vary moral zaključiti sejo ter je odpotoval
na svoje posestvo.

Križa na Ogrskem.

Najnovejšo poročilo je, da se cesar
morda že 21. septembra vrne v Pešto, ter
ondoli ostane do 28. Ako bi v tem času križa
ne bila rešena, pride cesar zopet 3 ali 5.
oktobra ter ostane do novembra. Vlada je
odločna volja je, da se križa v oktobru
konča.

Kako se to posreči, je danes še neznano.
Gotovo pa je, da se vojaški krogi bavijo z
mislijo, da čimprej odpuste vojake — tre-
tjeletnike. Dasi je vladar nevoljen, vendar
hoče sam zopet pričeti posvetovanja z mero-
dajnimi osebami.

Sedaj se zopet mnogo govori, da bode
morda bivši ministrski predsednik Szell od
vladarja pozvan, naj sestavi novo vlado. —
Konferenca vladne stranke skoraj gotovo zo-
pet splava po vodi. Člani bivše narodne
stranke namreč prete, da bodo na shodu za-
htevali glasovanje po imenih o madjarskem
poveljnem jeziku.

Tega so se ustrašili staroliberalci in
skoraj gotovo konferenca izostane, dokler ni
sostavljena nova vlada.

Košutova stranka počasi skriva noge,
ker vidi, da vladar odločno brani svoje pra-
vice proti opoziciji. Sicer pa je sedaj mogoča
le začasna križa, ker povodenj se tako hitro
ne zajezi.

Kje so Nemci?

Radi madjarske zahteve po madjarskem
armadnem jeziku so nemški listi prijavili
seznam ogrskih polkov, iz katerega sledi, da
so samo štiri polki na Ogrskem popolnoma
madjarski. V Avstriji pa skoro ni mnogo
drugače glede — nemških polkov, kar pa
nemški listi ne povedo. Kako opravičen je
nemški armadni jezik v avstrijski vojski,
priča dejstvo, da je med 55 polki v
tostranski državni polovici
samo 11 polkov samonemških,
drugi so vsi popolnoma ali saj po veliki
večini nenemški.

Hohenzollerec — madjarski kralj?

Madjarski in nemški zgodovinarji se
zadnji čas v potu svojega obraza mučijo z
vprašanjem, ali je kri Arpadov v habsburški
ali hohenzollerski dinastiji starejša. Napra-
vili so sklep, katerega so si želeli, da je
namreč Arpadova kri pri Hohenzollercih —
starejša, češ, da je bil neki prednik nem-
škega cesarja vojvoda Arnolf Bavarski poro-
čen s hčerjo Taksonyjevo, voditelja iz Ar-
padne dobe. Kaj iz tega Madjari sklepajo,
ni treba praviti. Ogrska križa je velika nem-
ška intriga v prilog Nemčiji! Madjarski listi
sedaj pridno govore Madjarom o predpra-
vici Hohenzollerecev do krone sv. Stefana in
— nemški prestolonaslednik se pridno uči
madjarski. Kaj bo neki ta gospoda rekla,
ko bo čula, da je bil Taksony še le šest let
star, ko je Arnolf Bavarski že umrl...

Važno potovanje ruskega carja.

Dne 26. oktobra popoldne pride ruski
car v Rim. Na postaji ga pozdravi župan
Colonna. Carju na dast priredi mesto v gle-
dališču Costanzi na predstavo. Na vežbališču bo
vojaška parada. Socijalisti, na čelu jim Ferri,
hočejo sprejeti carja z žvižganjem. Socia-
listi v Rimu so precej močni. Pri zadnjih
občinskih volitvah so dobili njihovi kandi-
datje 3500 glasov, proti 7000 glasovi, katere
so dobili katoliški kandidatje, in proti 5000
glasovi, katere so dobili liberalci. V Rimu
je 48 socijalno-demokratskih društev. Dok-
ler ne pride car, prepovedana so v Rimu vsa
javna zborovanja. Prišlo je že več polkov,
da bodo skrbeli za red.

Tudi črnogorski knez bo takrat v Rimu.
»Information« pravi o tej zadevi: Skoro go-
tovo bodo za časa bivanja ruskega carja v
Rimu in na Dunaju storjeni definitivni sklepi
o rešitvi makedonskega vprašanja. Skoro go-
tovo bodo zahtevali Rusija, Avstrija in Ita-
lija od turške vlade in od Evrope, da »za-
časno« zasedejo Makedonijo, napravijo red
in določijo ondi civilno vlado. Delalo bi se
pri tem po istem sistemu, kakor glede Krete.
Taka skupna okupacija bi se izvršila letoš-
njo zimo ali pa začetkom spomladi.

Slovansko-latinska zveza.

Iz Pariza poročajo: Po zaslugi zname-
nitega francoskega pisatelja Beaurepas usta-
novlja se odbor, ki bo imel namen dovesti
do slovansko latinske zveze. Namen te zveze
bo pobijati skupno nemški naval na vseh
poljih. Kakor hitro bo ustanovljen odbor,
prične se koj delovanje.

Rusija in ogrska križa.

Iz Petrograda poročajo: Neka oseba na
ruskem dvoru se je izrazila proti nekemu
diplomatu, da bo ruska vlada porabila ves
upliv, da Madžari ne dobe mažarskega je-
zika v vojski. S tem bi prišli Madžari do
neodvisnosti in pridobili bi si nadvladje nad
vsemi ogrskimi narodi, kar bi pa dalo po-
vod večnim nemirnim in vstajam. Ogrs-
kem ter bi sosednje države vznemirjale.
Zato je Rusija nasprotna. Dotična oseba je
rekla: »Rusija je že enkrat naklestila Ma-
džare in če jo bo Avstrija poklicala na po-
moč, potolče jih tako, da ne bodo mogli ni-
kdar več vstati«.

Za Makedonijo.

Iz Prage poročajo, da je bila na Češkem
seja slovanskih politikov pod predsedništvom
A. J. Spiridoviča. Sklenilo se je sestaviti
deputacijo, sestoječo iz oseb, ki niso intere-
sirane v makedonskem vprašanju. Ta depu-
tacija, na čelu jej Spiridovič, pojde na dvore
na Cetinje, Belgrad, Sofijo in v Rim, da iz-
posluje energične korake na korist Mako-
donije. Dozdeva se, da namerava Spiridovič
nagovarjati Italijo, naj bi zasedla Albanijo in
bi tako pomagala balkanskim državam.

Položaj v Srbiji.

Vsi ruski listi slikajo položaj v Srbiji
jako resen. Vidi se, da Rusi nič kaj ne ma-
rajo za kralja Petra in da bi jim bil ljubši
na srbskem prestolu črnogorski knez, o ka-
terem sanjajo nekateri, da mu je na jugu
določila Rusija veliko vlogo. Ruski listi pe-
ročajo, da vlada med častniškim zborom v
Srbiji pravi upor. Kralj Peter je dobil od
častnikov pismo, ki mu grozi z isto usodo,
katera je doletela kralja Aleksandra. Divizi-
jonar v Nišu Božidar Janković se brani pri-
poznati veljavnost svojega odstavljenja ter
se brani odložiti poveljništvo divizije. »No-
vosti«, ki imajo ozko dotiko z rusko vlado,
pišejo: »V treh mesecih od kraljevega umora
se opaža v Srbiji popolno razdejanje držav-
nih funkcij. Vsi poskusi srbskega vladnega
časopisja, zadevo postaviti v lepšo luč, ne
morejo zakriti dejstva, da se nahaja dežela
v resni in nevarni krizi. Srbija bi sedaj po-
trebovala trdne in odločne roke, ali kralj
Peter, ki stoji popolnoma pod
terorizmom vojaške stranke,
ne more bita trdna in odločna
roka. Pokazalo se je, da je novi regime
naletel na močan odpor v armadi in v pre-
bivalstvu. Kralju Petru se godi, kakor onim
orožnikom, ki so aretirali nekaj zločincev,
a so pozneje orožniki postali vjetniki zlo-
čincev. Kakor je položaj danes, je meščanska
vojaška v Srbiji neizogibna, kar bi napravilo
položaj na Balkanu le še zamotnejši«. Ob
teh resnih besedah ruskega lista se nam
skoro usiljuje vprašanje? Ali niso prestopi-
darji v trenutku, ko so videli, kako velika
uloga je določena sedaj Slovanom na jugu
s prostozidarjem Petrom Karadjorgjevičem,
hoteti preskrbeti, da bi Slovani na jugu v
odločilnem trenutku ne bili sposobni pre-
vzeti te velike naloge, ker bi bili notranje
razbiti. Ruski listi pazijo dobro na položaj
ter ga tudi dobro umevajo — gotovo bodo
našli tudi zdravila protislovanškim spletkam.

Iz Srbije se poroča o zadnjih dogodkih
še: Glavni namen novih zarotnikov je bil
preprečiti, da bi častniki, ki so bili pri
umoru kralja Aleksandra udeleženi s svojim
terorizmom, ne dosegli od kralja pred vo-
litvami uvedbe vojaške diktature, katero so
želeli raditega, da bi pri volitvah prepreče-
vali zmage radikalcev. Kralju Petru je radi
zadnjih dogodkov odpovedano posojilo, ka-
terito so mu njegovi prijatelji z veliko silo
izposlovali. Ruski car ni ugodil
prošnji kralja Petra, naj prekliče

radi umora kralja Aleksandra čredbe proti srbskemu častništvu. Sodni akti proti aretiranim častnikom, katere so pripeljali v Beograd, so izročeni vojnemu ministru.

Iz brzojavk.

Leicester. Delavski shod je sklenil resolucijo, v kateri izraža stud nad motnjenjem Bolgarov v Makedoniji in prosi vlado, naj posreduje v prilog Bolgarom.

Sofija. Na mesto Manuševa je imenovan bolgarskim finančnim ministrom dr. Lazar Pajakov, bivši ravnatelj trgovske šole.

Draždane. Včeraj se je v Elbefloreni pričel strankarski shod nemške socialne demokracije.

Praga. Poslanca Klofač in Choc sta imela v Kraljevih Vinohradih v Pragi shod, na katerem sta izjavljala, da bo prevzela narodno socialna stranka boj za narodno češko armado. Poleg češkega jezika v armadi morajo polki dobiti na svoje zastave tudi češka znamenja. Po celi deželi bodo radi tega shodi, na katerih se bo povedalo češkim vojaškim novincem, da store narodni greh, ako gredo prostovoljno v vojake. Narodna ideja se mora zanesti mej vojake! Čehi bodo ponovili tudi »zde-sfero Budimpešta.« N. P. Journal pri naša senzacionalno brzojavko iz Carigrada o delovanju Rusije na Balkanu. Rusija kaže oskrbljuje vstaje z vsem orožjem in skuša preprečiti vsako vmešavanje Avstrije v balkanske zadeve.

Dunaj. »Deutschnationale Korrespondenz« pravi, da bo avstrijski državni zbor 23. ali 23. oktobra.

Kristijanija. Volitve na Norveškem so končane. Vlada ima na svoji strani v zbornici 58 poslancev, opozicija 59 poslancev. Skoro gotovo pride na čelo nove vlade vodja konservativcev Hagerup.

Dunaj. Predsednik državne zbornice posl. Kaiser se je izrekel proti vsaki koncesiji Madjarom, ker bi potem tudi avstrijski Slovani živahnije zahtevali koncesij in bi skušali posnemati ogrske obstrukcije. Izrekel se je za gospodarsko ločitev Avstrije od Ogrske. Vlada naj v parlamentu predloži gospodarske predloge n. pr. starostno zavarovanje in s tem utegne odstraniti za nekaj časa iz parlamenta narodnostne viharje.

Budimpešta. Velikih konjeniških vaj se ne bo, kar se je dosedaj vedno zgodilo, udeležil noben honvedski častnik. Vzrok ni znan.

Treguier. Ministerski predsednik Combes se je pripeljal k slavnosti Renanovi v vozu, katerega so obdajali dragonci in orožniki. Čulo se je nekaj pozdravnih klicov, del množice je pa zvižgal.

Rim. »Giornale d'Italia« piše: »Pogovori z Morinom se pečujejo ne le z intervencijo brodivja, ampak tudi vojske na suhem. Že nekaj dni delajo v ministerstvu priprave, da se odpošljejo vojne moči, ki bi obsegale cel vojni kor.«

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. septembra.

Nemški naskoki. Graška »Tagespost« pravi, da bodo odslej nemški porotniki v Ljubljani zahtevali, naj se pouk porotnikom, prisega i. t. d. vrše tudi v nemškem jeziku. Koliko časa pa bodo sloven. odvetniki še poslušali nemška poročila sodnijskih izvedencev? — V Huth Hansovem zavodu v Ljubljani ustanove Nemci nemško učiteljšče za dekleta. Vodil bo ta zavod prof. Binder. Dalje ustanove Nemci v Ljubljani nemško dekliško trgovsko šolo, katero bo vodil Josip Rögger, uradnik kranjske hranilnice. Kdaj bodo neki Slovenci že ustanovili slovensko trgovsko šolo, o kateri je bilo toliko govorjenja. Nemci bodo imeli sedaj v Ljubljani dve trgovski šoli, Slovenci pa nobene!

Slavnost v Dolini pri Trstu je pokvarilo slabo vreme. Ko je prišel vlak s Tržačani, je začela padati kakor palec debela toča. Zastavo društva »Vodnik« blagoslovili so v cerkvi. Slavnostni govor bi bil imel govoriti drž. posl. prof. Spinčić, a ker je bil vsled bolezni zadržan, je govoril dež. poslanec dekan Kompare. Za njim je govoril tudi g. Trobec od Sv. Ivana iz tržaške okolice, kakor še jedini živ sklicatelj tabora v Dolini pred 25. leti. Na banketu so govorili dr. Rybar, prof. Mandić in drugi. Polit. društvo »Edinost« je bilo najelo poseben vlak v Dolino.

Učiteljske vesti. Imenovani so gg. učitelji: za Bukovo gg. Anton Grmek, dosedaj pri sv. Lenartu; za Kokro gospod Repovš, dosedaj v Škofji Loki; v Žaleznike g. Sonec, dosedaj v Preski; za Poljane g. Lovro Perko.

In vedno oni! V Ljubljani so ustanovili Nemci — kakor smo javili že parkrat — »delavsko« društvo »Trutzbürg«. Tudi to smo že povdarjali, da že ime samo pravi, kake cilje bo zasledovalo to nazovi-delavsko društvo! To bo enostavno izizvalno društvo! Najbolji dokaz temu je, da so na ustanovno slavnost prihili v Ljubljano tudi celjski izizivači in pa da je doposlal svoj brzojavni pozdrav tudi znani emiser velikonemškega gibanja, predobro znani c. k. poštini uradnik Pogatschnig. »Grazers Tagespost« poroča vsaj, da je iz Trsta brzojavil g. Pogatschnig. Nam pa ni znan v Trstu noben drug Pogatschnig, velikonemški agitator, nego mož, na katerega mislimo. In v našem domnevanju nas posebno podpira dejstvo, da vsa minulosť tega moža, zlasti pa vzrok, radi katerega je bil premeščen v Trst, priča, da je zelo nagnen za take pozdrave!

— **Poročila** se je včeraj na Vrhniki gospica Julika Sulgaj z g. Ivanom Susteršič Bilo srečno!

— **Prihodnja letina kave.** Brzojavka trgovinske hiše Boetel in Comp. iz Santosa naznanja, da je vreme malo prijetno nasadom kave in da je cvetje trpelo. Vzlic temu je cena kavi na trgu nespremenjena.

— **Godbeno društvo** ustanovi tovarna v Vevčah.

— **Mrtvega našli** so v Straži pri sv. Valentinu 76letnega Franca Skrajnerja iz Ivandola, občina Krško. Preobila pijača je bila vzrok smrti.

— **V Trnovem** na Notranjskem se s 1. oktobrom odpre nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vozno pošto ter služboval kot nabiralnica poštno-hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštним omrežjem po vlakih na progi Sv. Peter-Reka.

— **»Südmark«** je od 30. julija do 9. septembra razdelila med drugimi sledeče podpore, t. j. Judežev groše: Šoli v Burgstalu 1000 K, obrtniku v Marenbergu 200 K, pogorelcem v Malošah 1000 K, posestniku na Koroškem 100 K, požarni brambi na Gozdanih 30 K, učitelju na Spod. Štajerskem 100 K, učiteljskemu pripravniku v Celovcu 50 K, nekemu pogorelcu v Borlah 200 K, in študentu (komu?) vku 960 K. Posojila se dobili: obrtnik v Marenbergu 200 K, v Celju 600 K, v Pliberku 500 K, rudar na Jesenich (!) 300 K, obrtnik v Ljutomeru 400 K. Imen gospoda ne navaja; že ve, zakaj ne!

— **O požaru v Kozarjah** nam še poročajo iz Dobrove dne 12. septembra. Danes okoli 2. ure po polnoči je pogorela hišniku Janezu Seliščar, po domače Marušniku v Kozarjah h. št. 15 lesena hiša do tal, od hleva ostalo je le golo zidovje. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Zena in hči gospodarjeva sta spali spodaj v hiši, gospodar pa v podstrešju. Tega je ogenj prvega zbudil; ko bi bili vsi trije spali spodaj v hiši, postali bi bili neizogibno vsi žrtva ognja in zgorela bi jim bila tudi živina, ki so jo srečno še mogli rešiti. Razum živine in pa tiste obleke, ki so jo imeli ravno na sebi, je ogenj tem revežem vse uničil, kar je bilo pod krovom. Dobrovska požarna bramba je mogla oteti le mali kozolet s poljskimi pridelki. Pogorelec je bil za malo svoto zavarovan.

— **Giorgio Benussi** je umrl v Trstu po kratki bolezni v soboto popoldne. Bil je še prvi dan na oni obravnavi radi volilnih sleparij, a drugi dan na praznik se je izjavil bolnega. Pokojnik je bil prej I. podpredsednik mestnega sveta in v zadnjem času predsednik laškega irendentovskega političnega društva »Patria«. Bil je član najvažnejših odsekov v mestnem svetu in predsednik mestne plinarne, v katerej je odpravil vse naše ljudi in jih nadomestil z laškimi podaniki. Odlikoval se je s srditimi in robatimi izrazi, kadar je omenjal slovenski narod. Plesal je tako, kakor mu je godel žid dr. Venezian. Z njim je izgubila irendentovska stranka najdelavnejšega moža, »regnicoli« svojega velikega dobrotnika, slovenski delavci in slovenski narod ima pa sedaj jednega zagrizenega sovražnika manj. — Da bodo neodrešenci porabili tudi njegovo smrt v irendentovske demonstracije, o tem ni dvoma.

— **Novo veteransko društvo** za Dolenjsko so ustanovili v Novem mestu. Društvo bo imelo shod 4. oktobra.

— **Obstrelil** je smrtonavno Jožef Korošec pri nekem fantovskem tepežu v Rečici na Gorenjskem 23 let starega posestnikovega sina iz Spodnjih Gorij Valentina Rabiča, katerega so prepeljali v deželno bolnico.

— **Umrl** je 5. t. m. v Gorici c. kr. poštni uradnik Josip Skolaris, rodom iz Vipolže, v 46. letu življenja.

— **Dosledno!** V Rovinju je zaplenilo državno pravdnštvo list »Idea Italiana« radi

članka »Avstrija je rešena«. Značilno za naš sistem je, da je državno pravdnštvo zaplenilo list takrat, ko so ga imeli že vsi naročniki v rokah.

— **Koroške novice.** Planinsko hišo pod Velikim Zvonarjem je do 5. t. m. obiskalo 4316 hribolazcev. — Delavka Marija Schiller na Bistrici v Rožu je umorila svojega novorojenega otroka in ga blizu doma zagrebala v zemljo. Sodišče jo je prišlo. — V Milštatu se je obesil 19 letni trg. uslužbenec Fr. Staudacher v skladišču svojega gospodarja. — Po noči od petka na soboto je razsajal po Koroškem hud vihar. Na gorah je zapadel sneg. — V »Tagespostu« jadicuje neki pristni Nemec, da g. dr. Brejc tudi sodišču v Rožku pošilja slovenske vloge. No, cenjena nemška gospoda se bo že tudi pri okrajnih sodiščih lepo pridno morala privaditi slovenščini, ki je tudi na Koroškem še domača!

— **Generalmajor Conrad**, poveljnik 55. brigade v Trstu, je imenovan poveljnikom 8. divizije.

— **Pulj brez vode.** V soboto so bili v Pulju do 11. ure brez vode, ker so se bile pokvarile stiskalke pri vodovodu.

— **Razpušeni društvi.** Cas. namestništvo v Gradcu je razpustilo dve graški društvi in sicer: društvo »Eichenkranz« (!) in »Unione accademica italiana«. Da ti društvi niste gojili avstrijski patriotizem, ni treba praviti.

— **Pokopali** so danes dopoldne v Kamnici ženo posestnika, trgovca in gostilničarja Marijo Zupanič roj. Jeranovo.

— **Ubitega vrgli v Savo.** Včeraj so se stekli kmetje v Dvorjah in enega kmeta ubili, potem pa ubitega vrgli v naraslo Savo. Osem kmetov so že pripeljali na tukajšnji Zabjak.

— **Sneg na Kamniških planinah in Triglavu.** V zadnjih dveh nočeh je padlo na Kamniških planinah in na Triglavu dokaj snega, ki sega do sredine gorovja. Očak Triglav ga je posebno dosti dobil na pleča. — Nastopil je jugozahod

— **Mestna gimnazija v Trstu.** Z letošnjim šolskim letom bo 40 let, odkar je v Trstu laška gimnazija, katero vzdržujejo tudi Slovenci. Dosedaj so bili na tej gimnaziji sledeči ravnatelji: Occioni, Della Rosa, Braun, Mattei, Vettac in v zadnji mestni seji je bil imenovan profesor Cesare Christofolini, ker, tako smo čitali v nekem laškem tržaškem listu, je poučeval sina žida dr. Veneziana!

— **Za »Lego«.** V soboto popoldne je umrl G. Benussi in že v nedeljo jutraj priobčil je tržaški »Piccolo«, da so darovali v počestitev njegovega spomina 565 kron. Slovenci, učimo se o Lahov!

— **Na svobodo je izpuščen** oni Wratschgo, ki je bil v zaporu, ker je bil na sumu, da je v Rojanu pri Trstu umoril svojo ženo.

— **Parobrod »Klek« izgubljen.** Dne 18. julija odplul je iz Colombo proti Port Saidu reški parnik »Klek« in od onega časa ne ve nihče več zanj. Ker ni o njem nobene novice več, sklepajo iz tega, da se je potopil, z njim pa tudi trideset ljudi, ki so bili iz hrvaškega Primorja. Kapitan na tem parniku je bil Sepić podkapitan Sverljuga in častnik Ugarković.

— **Avstrijski lloydov parnik »Saturn«** rešil je dne 19. avgusta v Trebizondi turški parnik »Bahri-Djedid«, da se ni potopil.

— **»Ladija«.** Radi slabega vremena odložena je veselica pevskega društva »Ladija«, ki se je imela vršiti včeraj. Na veselico se je bilo prijavilo več bližnjih pevskih društev. To društvo je za nas velikega pomena, ker Devin je oni kraj, ki loči Trst od druge laške zemlje; zato bi si ga pa tudi Lah radi prisvojili. V to jim pomaga v Devinu od »Lege« ustanovljena laška šola.

— **Potres.** Iz Pulja nam poročajo, da je bil tam čuti včeraj jutraj okoli 9. ure lahek potres.

— **»Dalmatija«.** Pred nedolгим časom so izpustili iz lloydovega arzenala v Trstu nov parnik v morje z imenom »Dalmatija«, ki ga radi Lloyd v Levanti. Ta parnik je dolg 101,87 metrov in širok 12,88 metrov. Nositi more 2952 tonelat. V tem letu izpuste v morje parnik »Gorizia«, ki je tudi določen za trgovino med Trstom in Levanto. Za to službo pripravljajo že tretji parnik.

— **Ljudsko gibanje na Kranjskem.** Po okrajih registrirani podatki o ljudskem gibanju na Kranjskem nam podajajo za drugo četrtletje sledečo statistiko: Med 508.972 prebivalcev se je sklenilo 866 zakonov; število novorojencev znaša 4382, število umrlih pa 3016, in sicer po starosti: do 5. leta 1070, od 5. do 15. leta 189, od 15. do 30. leta 247, od 30. do 50. l. 334, od 50. do 70. leta 605, od 70. leta nadalje pa 571.

— **Tržaški mestni svet** je pri ministerskem predsedniku brzojavno protestiral proti odredbi vojnega ministra glede vojaških tretjeletnikov.

— **Nemški »schulverein«** je v zadnji svoji seji storil velevažen sklep, da oskrbi za šolo v Vetrinju pod Celovcem nove šolske klopi. Te bodo mehke za slovensko dečo, da se Bog usmili!

— **Dramatično-govorniški večer** priredi znana slovenska gledališka umetnica gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva v nedeljo dne 20. septembra v italijani na Vrhniki, dne 3. oktobra pa v italijani v Novem mestu. Začetek ob osmi uri zvečer. Program jako zanimiv.

— **Velika tatvina ur.** Iz nezaprte hiše trboveljske premogarske družbe je bilo v noči od 9. na 10. tek. meseca ukradenih ondodnih delavcem mnogo ur z verizicami v vrednosti 342 K. Sumljiv je tek velik človek, ki se je takrat potikal okoli hiše.

— **Notarsko mesto** v Cerknici je razpisano do 30. sept. t. l.

— **Konkurenca avstrijskemu »Lloyd«.** Angleška parobrodna družba »Cunard Linie« je sklenila, da bo odslej plula tudi po sredozemskem morju in posebno pozornost posvetila izselnikom, za kar se avstrijski »Lloyd« noče brigati in prepušča velike dobičke — tujcem.

— **Shod koroških gostilničarjev** so imeli te dni v Celovcu

— **Z okna je padel** včeraj jutraj 10letni F. Kuzina, sin zidarja A. Kuzina iz Srednje škofije, in sicer iz družega nadstropja hiše št. 35 v isti vasi. Pri padcu je zadel z glavo ravno na neki kamen in obležal nezavesten na tleh.

— **Iz Hrvatske.** Urednik »Obzora« o Triglavu. Glavni urednik zagrebškega »Obzora« g. prof. Pasarić priobčuje v »Obzoru« listek »Sa Triglavu« o slavnosti otvoritve nove triglavske poti »Slovenskega planinskega društva«. — V a ž n o društvo za trgovce in obrtnike. V Zagrebu se je ustanovilo »Hrvaško društvo za nameščenje učencev v obrt in trgovino«. To društvo bo posredovalo pri mojstrih in trgovcih, ki bodo hoteli dobre vajence ter je v tem oziru že razplelo obširno agitacijo po Hrvatski. Naslov društva je »Hrvaško društvo za namještanje naučnikov obrti in trgovini«. — Položile izpit v Zagrebu. Gdđ. Danica Berić, hčerka rajnega računskega nadsvetnika Šarca v Zagrebu, in njena hčerka Gabrijela Berić ste položili v Parizu višji izpit iz francoskega jezika in literature z odličnim vspehom.

— **Šest hiš zgorole** je v selu Deševcu v župniji sv. Simona pri Zagrebu. — Prvi krat v hrvaškem jeziku je bil v cerkvi občine Bole v Dalmaciji 8. t. m. — K požaru v Travniku poročajo: Pol Travnika leži pokopanega. Okoli 3000 ljudi je brez strehe — a zima pred durmi. Potrjujejo se vesti, da je v ognju zgorelo več oseb. Nekdo je v zmešnjavi pri begu pozabil v hiši svojo bolno hčer. Ko je hotel skočiti po njo v ogenj, podrla se je hiša. Škode je dva milijona kron, zavarovanje pa znaša le 62000 kron. Dolej je nabranih darov 50.000 kron. — Umrl je v Križevcih knjigar Gustav Neuberger. — Ogenj v plinarni je nastal v Oseku. Ogenj so hitro pogasili. — Strelina orožnik e. Dobili so onega kmeta, ki je iz zasede v zagorski okolici streljal na orožnike. Ime dotičnega kmeta je Martin Matokanović. — V spanju umorjen. V Debelobrdju je hlapec Stevo Kovačević ustrelil sivega spečega tovariša in pobegnul. Vzrok: maščevanje. — Spomenik bodo 11. prih. meseca odkrili Antonu Starčeviću na pokopališču v Šestinih. »Hrvaško Pravo« prinaša oklic za veliko vdeležbo pri tej slavnosti. Ob tej priliki bo tudi narodni zbor pod vedrim nebom. — Na kolose je nabodel. V Perjasici, okraj Vojnić, je učenec Milan Perić tako nesrečno skočil raz voz sene, da se je nabodel na kol ob plotu. Deček je silno nevarno ranjen. — Radi dogodkov v Ludbregu toži državno pravdnštvo 91 oseb. Razprava bo pred varaždinskim sodiščem.

Ljubljanske novice.

Nova deželnozborska dvorana je sedaj popolnoma dogotovljena in z vsem modernim komfortom opravljena. Obe galeriji imata prostora za kacic 60 ljudi (pri vsaki je spredaj vrsta sedežev); tri lože na sredi pa so glede oblike in prostora podobne gledališkimi ložam. Tla dvorane so parketirana, oprava kakor pri pisarnah odbornikov in deželnega glavarja, iz hrastovega lesa ter temna. Slikarska, tapetniška in mizarska dela so izvršile večinoma domače tvrdke. Ostala razdelitev prostorov (sedežev) v dvorani je slična oni v nekdanji redutni dvorani. Na desno in levo dvorane so še: soba za kadičce, posvetovalnica, buffet, bralna soba, garderoba in klubove sobe. Tudi v dvorano je napeljana električna luč ter priprava za centralno kurjavo. — V torek 22. t. m. bo poslopje, kakor smo poročali, blagoslovljeno in dvorana poslancem odprta. Da se liberalcev blagoslov, iz katerega se »Narod« že zdaj norca dela, ne bo prijel, vemo, povermo pa tem močem, naj ne segajo previsoko.

Gg. učitelj, ki so maturirali v Ljubljani 1. 1898. so se predvčeršnjim sešli v Ljubljani. Včeraj so obiskali belopeška jezera.

Ali „Laibacher Zeitung“ nori? — Vpraševali so se danes ljudje po Ljubljani, ko so videli, da je „Laibacher Zeitung“ priložila nemško izdajo Stergerjevega »Vzornega Gospodarja« — »Allgemeiner Musterwirt«! Ali je sklicanje dežel. zbora na „Laibacher Zeitung“ tako uplivalo, da se je zatekla k Stergerju, ki obljubljuje vsakemu pomoč?

Oddaljeni potres so zabeležili aparati tukajšnje potresne opazovalnice v noči od sobote na nedeljo.

Izseljevanje. V Ameriko je danes po moči šlo 11 Kranjcev, nazaj iz Amerike je pa prišlo 60 Hrvatov in Kranjcev. Včeraj je šlo v Ameriko 23 Kranjcev in Hrvatov, nazaj je pa prišlo 46 Kranjcev in Hrvatov.

Strelna udarila je včeraj v Aurovo barako v Prisojnih ulicah. Naprej je bil na liču mesta oddelek ognjegašev pod poveljstvom g. Turka. Ogenj so gasili gasilci do danes zjutraj. Pogorelo je 400 meterekih stotov mrve. Škode je 6000 kron. Pogorelo poslopje, katerega so ognjegašci deloma razdri, je bilo zavarovano.

Tat v cerkvi. V soboto popoldne je poskušal nek 30 do 40 let star, mož srednje velikosti ulomiti v cerkveni nabiralnik. Moža je prepoznal cerkvenik. Tat je imel dolge brke.

Povezil je 15letni Viljem Skerl na Karlovske cesti 61 let starega Jakoba Viranta. Berač je dobil več poškodb.

Pobegnili je 15 let stari ključavničarski vajenec Jožef Lang iz Toplice. Svojim staršem je vzel 140 kron.

Aretiran je bil v soboto znani tat Valentin Marinko iz Polja. Marinko je zopet zakrivil tatvino.

Ulom. Neznani zločinec je danes po noči ulomil v prodajalnico Jerice Blaznik na Pogacarjevem trgu ter ji odnesel štiri pare čevljev. Isti zločinec je skušal ulomiti tudi v prodajalnice gospe Meršol in gospoda Gruberja na Mestnem trgu, kar se mu pa ni posrečilo.

Ljubljanka in Sava ste vsled zadnjega deževja močno narasli. In sicer prva za 0.50 m., druga pa za 0.30 m. (pri Zalogu) nad normalom.

Prazna stavbišča. Pri Koleziji se je zadnji čas nekaj sveta parceliralo in od slov. delav. stavbnega društva nakupilo. Pretekle dni so dobili stavbno dovoljenje za zgradbo svojih hiš tamkaj sledeči prosilci: Fran Andlovic, J. Hudales in Jurij Stefan. Hiše bodo pritlične. — Pri uradniškem stavbnem društvu noče nihče — ugrizniti. Vsled skrajno nerodnih in nepraktičnih pravil tega društva nočejo člani niti pristopiti, niti se spuščati v zidanje hiš. — »Rožna dolina« na Glincah. To je sicer dolina brez mnogo rož, ali trdit se da, da je nastala zadnje dve leti ondica na naselbina s kakimi 20 hišami, ki bo, če dobi še kaki dve cesti in kaka dva nasajena drevo, prav čedna postojanka za nedeljske izletnike. To osrbeti pa bo od boru, ki si je naložil to butaro skrb!

Trikrat vrgla policaja je včeraj na sv. Jakobu nasipu neka ženska. Policaj je ukrotil žensko se-le s pomočjo dveh vojakov. Občinstvu to ni bilo prav, ker bi se rade gledalo to zanimivo rokooborbo, in malo je manjkalo, da ni oprostilo močne ženske.

Vstaja na Balkanu.

Francija pošlje v Levanto dve vojni ladiji; ena je že odšla v soboto zjutraj iz Toulona. Druga se bo pridružila prvi v Syri, kjer bote obe dobili natančnejša določila. — Grški konzuli v Makedoniji poročajo svoji vladi, da je vsa žetev uničena in da preti lakota. Vlada in prebivalstvo je sklenilo za trpeče začeti pomožno akcijo. — Porta bo baje izgnala iz Makedonije vse dopisnike zunanjih listov ker se je prepričala (?), da so poročila v francoskih in angleških listih o turških grozovitostih tendenciozno zavita. — V sandžaku Kirkkilise je koncentriranih 28 bataljonov in 6 baterij pod Sadyk pašo. — Poročila iz Drinopolja javljajo, da so se pripetili na potu od Drinopolja v Kirkkilise od strani albanskih redifov hudi izgredi. Uvedena je preiskava. Tudi v Kirkkilise so plenili albanski redifi in razdejali blizu Tirnova vas Kurukoj. — Vseh ranjenih vojakov, ki so jih doslej pripeljali iz Kirkkilise v Drinopolj, je nad sto. Iz notranjih krajev sandžaka prihajajo vznemirljiva poročila. — 20 kilometrov severno od Kirkkilise je en vojaški oddelek razdejal 2 vase; v Almadziku je bilo ob navzočnosti njihovih rodbin obglavljenih 220 Bolgarov. Natančnejši poročila še pričakujejo. Uvedli so strogo preiskavo. — Združene države ameriške bodo izrabile položaj Turčije in zahtevale rešitev perečih vprašanj in spremenitev obojestranskih poslanstev. — Iz strahu pred atentatom je bilo huzarskemu polku zapovedano, namestu po železnici, kakor se je glasilo, povelje prvokrat, odriniti po cesti proti Drinopolju. — Na bolgarski meji je vedno več makedonskih begunov, ki pripovedujejo gro-

zne stvari o stanju krščanskega prebivalstva v sandžaku Kirkkilise. Turške čete pri zasledovanju kristijanov prekoračijo bolgarsko mejo. Iz bolgarskega obmejnega kraja Tekendje so Turki odgnali tri črede ovac. V osrednji ječi v Carigradu je bilo 7 zaprtih Bolgarov umorjenih. — Manjše vataške čete se skrivajo v gorovju in v gozdih. Severno zahodno od Kirkkilise se je pojavilo več čet, ki so jih Turki začeli zasledovati.

Boris Sarafov najbrže še živi. Iz Monastira je prišla v Beograd vest, da je bil Sarafov v nekem boju pri Monastiru v četrtek popoldne ranjen.

Arnavti provzročajo Turkom veliko skrb, ker nočejo obleči turške uniforme in nočejo služiti v redni vojski. Boje se namreč, da bi jih stalno ne pridržali v vojski. Pravijo, da hočejo kot svobodni junaki gjaure uničiti. V turški uniformi se ne morejo dobro počutiti, ker je prelahka in ne more kljubovati mrazu. Že sedaj jih mnogo dezertira; kaj bo pa šele v oktobru, ko pride vihar, dež in še hujši mraz.

V Skoplju so Arnavti umorili dva Srba. V Rankovcu sta umorila dva vojaka srbskega duhovnika Jasmu; uradno poročilo pa pravi, da so ga umorili vataši. — Vsled turških grozodejstev je v Kruševem po poročilu preiskovalne komisije 5 mil. frankov škoda. V resnici jo je pa mnogo več, ker Turki polovico utaje. — Vataških groženj se Turki silno boje. Največ strahu jim provzroča grožnja, da mislijo zastrupiti vodo. Vodo dobivajo iz jezera Deros in iz studenca Kjataha. Oba vira sta strogo zastražena. Jezero straži bataljon pehote. Nihče se ne sme približati obrežju. En državni tajnik opazuje iz Crnega morja okolico jezera Deros. Vkljub temu pa sultan noče piti vode. Vodo pije v haremu le še živali. Tudi na ladijo se nihče ne upa, ker so vataši zagrozili atentate na parnike. Nikjer se Turki več ne čutijo varne. Pri prvem atentatu bo izbruhnilo klanje kristijanov. Kupčija hira in tvrdke propadajo dan na dan.

Bolgarska vlada namerava v okraju Sofija, Küstendi, Filipopol in Burgas proglašiti obsedno stanje. Makedonski odbor dvomi, da bi imelo to vseh. Sangov je odšel čez mejo s 120 mož močno četo. Te dni se bo dvignil okraj Raslog. Čončev, Jankov in drugi delujejo tam skupno organizacijo. Obласти zapirajo mejo, toda v gorah jim to ni mogoče.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Ponesrečen otrok. Že lansko leto se je Mani Zabukove, posestnikov ženi v Škofelci, 3 leta stari fantiček ponesrečil, a to jo ni spametovalo, da bi bila bolj pazila na otroke. Pretekli mesec je zopet dovolila, da je 3letna Francika spremila 8letno sestrico Roziko, katero je odposlala z žitom v mlin. Med tem, ko je deklica nesla vrečo z žitom čez brv, pustila je otroka onkraj potoka, v katerega je med tem časom zabredel in utonil. Mati je bila obsojena na 12 dni strogega zapor. — Motena svatba. Pri Mariji Ahčin v Seničnem je bila svatba. Okolu polnoči začel je dninar Jožef Švab v veži prepir. Marija Ahčin je hotela svojega sina iz kupa ljudi odstraniti, da bi se mu kaj hudega ne pripetilo, a v tem hipu jo je Švab pod levo pazduho z nožem zabodel. Tudi Franceta Perkota je dregnil v hrbet in v desne nadlekti, Janeza Perkota pa v glavo in leve nadlekti. Slednji je trdil, da je imel Švab kar dva noža v rokavih. Sodišče je Svaba kaznovalo z 1 letno težko ječo. — Tatinski mladič. K Heleni Pleš se je prišel 14 let stari pastir Tomaž C. f. ponujati v službo; gospodinja ga sicer v stalno službo ni vzela, pač pa ga je pridržala v menju, da ji bo nekoliko pri mlačni pomagal. A čof je že drugi dan izgubil in z njim 2 bankovca po 10 K. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe. — Lovski tat. Gojzdar Primož Gipsar je slišal v Belopeškem lovišču ob štirih zjutraj strel, ob pol 5. uri je pa srečal znanega lovskega tatu Pavla Kussiana, bajtarja sina z dvocevko pod pazduho, kateri je na njegovi klico, naj se ustavi, pobegnili. Obdolženec pravi, da se je gojzdar v osebi silno zmotil, če misli, da je bil on dotični možki, katerega je v kritičnem času srečal. Sodni dvor ga je obsodil zaradi lovske tatvine na sedem mesecev težke ječe. — Rabuka na stražnici. Ponoči okolu polu 11. ure 25. majnika t. l. prišel je muhanik Jakob Partl iz Ljubljane v družbi dveh tovarišev v mestno stražnico na Radeckega cesti in je od službujočega stražnika zahteval, da sprejme neko ovadbo zaradi lahke telesne poškodbe. Ker se je Partl nedostojno vedel na stražnici, mu je redar v imenu postave veleval, da takoj stražnico ostavi. Razježen vsled tega poziva, prišel je Partl navzgor redarje posvati, imenoval jih je policijske pse, pijance itd. Ko je bil aretovan, bil je z rokami in nogami okolu sebe in pri tej priliki je razbil na stražnici jedno šipo. Partl se zagovarja, da je bil do nezvesti pijan, priče (stražniki) pa pravijo, da

je on za vsa storjena dejanja dobro vedel. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe. — Tatinski hlapec. France Gregorin je pri Janezu Pezdiju v Vnanjih Goricah služil za hlapca. Kakor sam odkrito priznava, je ukradel v družbi Andreja Marinka, kajzarja v Vnanjih Goricah, svojemu gospodarju vrečo ajde, dva mernika ovsa, 1 mernik rudečega in 6 litrov rumenega fižola i. dr. Ukradene reči je nosil v prodaj branjevki Mariji Čuden, katere se zagovarja, da je Gregorinu verjela, ko je trdil, da ga gospodar pošilja prodajat te reči. Sodni dver je obsodil Gregorina na dva meseca težke ječe, njegovega pomagača Marinka na 3 tedne in M. Čuden na 6 dni zapor. —

Pred mariborskim porotnikom sta bila obsojena 53 let stari Anton Kovačič iz Adriana radi požiga na 10 mesecev in njegova žena Magdalena na pet mesecev težke ječe.

Književnost in umetnost.

* Novi roman Ivana Vazova. Slavni bolgarski pisatelj Ivan Vazov je spisal nov roman. »Kazalarska carica«. Roman, ki broji 400 strani, bodo prevedli tudi na hrvatski jezik.

Razne stvari.

Majnoveste od raznih strani.

Pokopali so v Gradcu generala Slavoljuba Žeravica, zapovednika 47. peh. brigade v Przemyslu. L. 1878 se je boril v Bosni. — Pobegnili sta z Dunaja 26 let stari poštni asistent Anton Dorn in njegov prijatelj Anton Büsel, ki sta s ponarejenimi poštними nakaznicami oskodovala državo za 5000 K. — Časnikar — profesor na vseučilišču. Dr. Buchler, glavni urednik bernskega »Bunda«, je imenovan profesorjem žurnalistike na tamošnjem vseučilišču. — Brez vode je sedaj deško mesto Kladno, ki ima 22.000 prebivalcev. Ob edinem studencu, ki se še ni popolnoma posušil, se vrše pravi boji žena za vodo. — Morskega psa so opazili v morju v bližini Reke. — Potres so včeraj čutili v Bukareštu in Constanzi. — 120 oseb je obolelo v Hombergu okraj Kassel, na trihinozi vsled zavživanja pokvarjenega svinjskega mesa. Nemiri proti židom so se pojavili v Zabloczu na Poljskem. Orožništvo je bilo brez mod. Okrajni glavar je brzojavil po vojaško pomoč. — Veliki viharji so bili te dni tudi v Nemčiji. — Depravdacijo so zasledili v dunajskem kreditnem zavodu. — Zmrznil je na Hochsawabu nek turist. — Ustrelil se je v Sopronju inspektor ondotne drž. kaznilnice Gustav Pokorny. Bal se je inspekcije. — Do krvi pretepal je pri ogrskih vojaških vajah vojake nadporočnik Karafiat. Naznemen je vojaški oblasti. — Mož s 40 nevestami. Na Dunaju so obsodili 50letnega sobnega slikarja Jožefa Maleka na 6 mesecev ječe, ker je obljubil 40 ženskam, da jih bo poročil, ter jih je ogoljufal za denar. — Vsled velikanskih viharjev na morju se je ponesrečilo 60 ladij in utonilo mnogo ljudi. V Portsmouthu je morje vrglo mnogo trupel na suho. — Požar je uničil v vasi Radein blizu Opave 15 hiš in mnogo živine. Tudi tri osebe so žrtve požara. — Zrakoplov so našli kmetje blizu Kolina. Zrakoplov je bil raztrgan in brez gondole. Nosil je napis: »Kraljevski bavarski zrakoplovski oddelek«. Skoro gotovo so se zrakoplovci ponesrečili. — Krinolino upelejo v bodoči zimski sezoni pariške divilje.

Ruski car zahteva fotografije kaznjencev. Nedavno je ruski car izdal prepoved ostrih telesnih kazni v ječah, kakor je tudi prepovedal, da bi se še nadalje obrile kaznjencem glave. Na to prepoved se pa nekateri ravnatelji kaznilnic niso nič ozirali in postopali so s kaznjenci še dalje tako kruto kakor prej. To je bilo povod nemirov po ruskih ječah. Carjeva blaga sestra Olga Aleksandrovna je to izvedela in povedala carju. Te dni je zapustil večji oddelek kaznjencev ruske ječe, ker je bil poslan dalje v proganstvo. Ruski car je pred odhodom parnika brzojavno naročil, da se mora vse dotične kaznjence v skupinah fotografirati in slike poslati njemu. Sedaj je vse radovedno, kaj bo car napravil, ko sprejme fotografije kaznjencev, katere so kljub njegovim prepovedim obrili in katerim se poznajo sledovi krutih udarcev.

Prepoved parfuma je izdal sultan Abdul Hamid. Sultan je namreč izvedel, da se h kosmetičnim in farmacevtičnim preparatom primeša nekoliko prešičeve masti. Ker pa koran ne prepoveduje samo vsako dotikanje te nečedne živali, prešiča, marveč tudi vsako kupčijo bodi si s katerim koli delom te živali in v kateri koli kemični obliki, je sultan prepovedal uvoz takih »nečednih

stvari« kakor je tudi odvzel dovoljenje raznim podjetnikom za izdelovanje parfuma.

Naš prestolonaslednik med romarji. Avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand je sedaj na ogrskih vojaških vajah. Preteklo nedeljo je nakrat s sijajnim spremstvom prišel v samostansko božjepotno cerkev Marija Radna. 40.000 romarjev je bilo ta dan ondi navzočih. Prestolonaslednik je v cerkvi pobožno molil in ko je odhajal, mu je na tisoče romarjev prirejalo velikanske ovacije.

Nemiri v ruskih kaznilnicah so vedno množje. Pretekli mesec so se uprli kaznjenci v Kijevu, Voronju, Odesi. Nihilist Usurisku, Anajevu, Pavlogradu, Aleksandrovske, Mensensku, Vladikavkazu, Baku in še na nekaterih drugih krajih. Na mnogih krajih je moralo posredovati vojaštvo in bili so se hudi boji. Vzrok nemirom v kaznilnicah so prenapolnjeni zapori valed političkih aretacij.

Upor Turkov v Travniku.

V Travniku je aretiranih 8 Turkov, ki so nalašč povzročili zadnji požar. Turki so hoteli okrajni urad z dinamitom razstreliti v zrak. V Travniku vlada velika panika. Proglašeno je prek s. d. Iz Sarajeva je došlo vojaštvo. Turki so zažgali tudi železniško postajo Lasva, da bi onemogočili dohod gasilcev iz Sarajeva.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kranjska gora, 14. septem. Velik vihar je bil danes ponoči v Kranjski gori. Vihar je podrl več kozolcev, voda je odnesla tudi most pri Srednjem Vrhu. Celo noč ni šel noben vlak.

Dunaj, 14. sept. (C. B.) Radi silnega deževja je železniški promet na nekaterih progah na Solnograškem, Tirolskem, Kranjskem in Koroškem ustavljen. Mnogo mostov je voda odnesla in nasipe podrla. V Bistrici se je šest objektov podsulo.

Dunaj, 14. septembra. (C. B.) Deželni zbor je soglasno sprejel nujni predlog dr. Luegerja, naj vlada prekliče svojo naredbo o vojaških tretjletnikih in naj takoj skliče državni zbor. Med debato je izjavil ces. namestnik, da zadeva spada v izključni delokrog državnega zbora in da o tej zadevi deželni zbor ni kompetenten. Vlada se zaveda svoje odgovornosti in ima za svoje odredbe za podlago važne politične oziroma. Vlada bo skrbela za primerno olajšanje.

Dunaj, 14. septembra. Določeno je, da nemški cesar pride sem 18. t. m. ob pol 10. uri popoldne.

Celovec, 14. sept. Po noči se je nad vasjo Vkove utrgal oblak. Voda je odnesla eno hišo in mlin.

Kromeritz, 14. septembra. Tu se je vršil velik shod vseh čeških strank. Na shodu so govorniki ostro napadali centralizem ter povdarjali, da je sedaj prišel trenotek, v katerem si Čehi pribore svojo narodno in državno pravno samostojnost.

Praga, 14. septembra. Mladočehi so priredili v Pragi tri shode. Govorili so dr. Herold, dr. Dvořák in dr. Edward Gregr, ki je povdarjal, da se birokraciji ni posrečilo, pomesti vseh avstrijskih narodov. Gregr je dejal, da si avstrijski narodi žele ločitve od države, katere ustava jim duši patriotizem. V Avstriji je že več vrst irendente. Sedanja ustava je kriva, da mnogi menijo, da Avstrija skoro razpade. Obljuba cesarjeva češkemu narodu na reškriptu še ni izpolnjena. Prestolonaslednik bo prevzel obveznosti vladarjeve. Morda smo bližje uveljavljenju reškripta nego mislimo. Vsak korak k federalizmu pozdravljamo. — Češki listi objavljajo besedilo od cesarja podpisane nega reškripta na uvodnih mestih.

Budjevice, 14. sept. Listi poročajo, da je bil pri vojaških vajah na južnem Češkem ustreljen nadporočnik p. l. Popović.

Rim, 14. septembra. Štiristo katoliških volivcev je poslalo papežu prošnjo, naj pri dopolnitvi državnozbornski volitvi dovoli katoličanom vdeležbo, da nastopijo proti pristašem ločitve zakona.

Brno, 14. sept. „Lidovi Noviny“ pravijo, da je nemški načrt o ogrski krizi ta, da bi Nemčija anektirala češke in staroavstrijske dežele, iz Ogrske pa bi napravila takozvano secundogenituro, za katero je določen nemški princ Eitel (Attila) Friderik. Balkan bi bil potem po pacifikaciji po avstrijski armadi pride-ljen pod oblast nemških knezov. List pravi, da bo te nemške sanje razbila Rusija.

Pariz, 14. sept. „Petit Journal“ javlja, da je od v Maneju na kugi obolelih oseb 13 oseb umrlo.

Mohacs, 14. sept. (C. B.) Nemški cesar je včeraj došel sem. Pozdravil ga je nadvojvoda Friderik, s katerim je odpotoval na lov.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetravi.	Nebo	Padačina v 24 urah
12. 8. zveč.	733,3	10,9	sl. jvzh.	obl.	
13. 8. zjut.	731,4	10,1	sl. sever	dež	22,1
2. 8. noč.	730,5	14,6	sl. svzh.	sk obl.	
13. 9. zveč.	729,3	13,4	sl. jzahn.	obl.	
14. 9. zjut.	728,5	15,3	sl. jzahn.	pol obl.	40,6
2. 9. popol.	731,4	22,3	p. m. jzahn.		

Srednja temperatura sobote 11,2°, normale 15,3°

Srednja temperatura nedelje 12,7°, norm. 15,2°

Minolo noč se je močno bliskalo, sempatje od daleč grmel.

Zitne cene

dné 14. septembra 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7,53	do 7,54
„ „ april	7,74	7,76
Rž za oktober	6,25	6,26
„ „ april	6,51	6,52
Oves za oktober	5,49	5,50
„ „ april	5,75	5,76
Koruza za avgust	—	—
„ „ september	6,27	6,28
„ „ maj 1904	5,47	5,48

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 7,65	do 8,15
Rž južne železnice	7,60	8, —
Rž	6,45	6,60
Ječmen	6,40	7,40
„ ob Tisi	6,10	7,20
Koruza ogrska	6,60	6,75
Cinkvant	7,60	8, —
Oves srednji	5,95	6,15
Fazol	6,25	11,05

Dunajska borza

dné 12. septembra

Skupni državni dolg v notah	99,55
Skupni državni dolg v srebru	89,40
Avstrijska zlata renta 4%	119,80
Avstrijska krona renta 4%	85,85
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92, —
Ogrska zlata renta 4%	118,80
Ogrska krona renta 4%	86,95
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88,75
Avstro-ogrsko bančne delnice	15,70
Kreditne delnice	634, —
London vista	239,22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117,35
20 mark	23,47
20 frankov	19,66
Italijanski bankovci	95,10
C. kr. cekini	11,84

Rogaški Styria-vrelec

je zdravilna voda

zoper uljesa v želodcu in krče, zoper Brightovo vnetje obisti, katäre v sapniku, **zdravniško priporočeno!**

v želodcu in črevah **Izvrstni kislinasto diatheso, 1130**
zdravilni sladkorno usc. bolezni,
uspehi! teles. zaprtje, bolezni v jetrih.

Zahvala.

Ker mi ni mogoče zahvaliti se vsakemu poedincu osebno za premožge dokaze iskrene sočutja med mučno in dolgotrajno boleznijo kakor tudi ob smrti mojega iskreno ljubljeneega, nepozabnega soproga, gospoda

Karola Sirnika

posestnika

za mnoge in prekrasne vence, za častno in tako mnogobrojno spremstvo predragega ranjkega k zdajnjemu počitku, izražam na tem mestu pred vsem prečastnemu gospodu prelata Rozmanu in celi udeleživši se častiti duhovščini, slavnemu pevskemu društvu „Slavec“ na gniljivem petju ter vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo narsčnejšo in najgloblješo zahvalo.

Bog povrni vsakemu tisočero!

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah in v sredo, dné 16. t. m. ob 10. uri v farni cerkvi pri sv. Jakobu.

Ljubljana, 14. septembra 1903.

Franja Sirnik.

Knjigarna

Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2, 1189 6-2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in v trdnih šolskih vezih, po **znižanih cenah.**

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastonj.

Šolske potrebščine

in

knjige za ljudske šole

priporoča

Jernej Bahovec

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 2.

1210 3-1

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljše in najpripravnejše sredstvo za **pozlačenje in bronžiranje** vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi **bronzni prašek** se dobiva v prodajalnici oljnatih barv tvrde **BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske** ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 524 2 12-1

12-3-1

lšče se

prodajalka,

katera je v trgovini z manufakturnim blagom že izurjena. Sprejme se takoj v **Kranju** Kie, pové upravništvo »Slovenca«.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Šolsko leto 1903./04. se prične z vpisovanjem

dné 15., 16. in 17. septembra.

To slovensko glasbeno vzgojevališče podaje učencem umetniško glasbeno izobrazbo v **raznih instrumentih**, posebno v **klavirju** in **violini** od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine, v **voli**, **violončelu**, **kontrabasu** in **flavti** do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru, dalje v **solopetju** od začetka do operne in koncertne višine in v vseh **znanstveno teoretičnih vedah**, ki so za celotno in popolno muzikalično izobrazbo neizogibno potrebne, posebno v **glasbeni teoriji**, **harmoniji**, **kontrapunktu** in **glasbeni zgodovini** popolno izobrazbo za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo itd. Instrumentalnim učencem se nudi še posebej prilika, voditi in izobraževati se v **orkestralnih ensemble-vajah**, katere se z letošnjim letom vpeljejo redno vsak teden. Glasbeno estetične izobrazbe v **zborovem petju** se učenci uče pri skupnih vajah zborov in pri event sodelovanju pri koncertih. Na zavodu poučuje sedem učiteljev. Zavod stoji pod artističnim vodstvom koncertnega vodje prof. **Mateja Hubada** in pod administrativnim vodstvom šolskega vodje **Frana Gerbića**. Šolnina znaša od 1 K na pol leta do 4 in 6 K na mesec. Natančneje se izve iz plakatnih objav in pri društvu v Vegovih ulicah št. 5.

1188 3-2

Gdber „Glasbene Matice“.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine priporoča

knjigarna L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg št. 3.

1187 6-2

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9

uljudno naznanjata, da je za priho-
njo sezono

novosti v konfekciji

za dame

v veliki izberi v zalogi.

Ravno tako so tudi

1200 6-2

obleke za gospode in dečke

popolnoma na novo sortirane in posebno opozarjata na zelo praktične

obleke za šolarje.

Vsaki obleki so pridejane krpe.